

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 271

van **STEVEN COENEGRACHTS**

datum: 23 maart 2022

aan **JAN JAMBON**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

Digitale transformatie - Proefprojecten ruimtevaarttechnologie

Op 17 februari 2022 stelde ik de minister-president een schriftelijke vraag (nr. 221) inzake de ambities voor innovatie en digitale transformatie. Ik polste daarin naar het potentieel van dataobservatie voor rampenpreventie, handhaving etc. en of dat volgens de minister-president voldoende geëxploiteerd wordt.

De minister-president antwoordde daarop het volgende: "Er is een duidelijk potentieel voor het inzetten van aardobservatie binnen de domeinen monitoring, handhaving, planning en rampenpreventie. De Beeldverwerkingsketen, een samenwerking tussen het agentschap Digitaal Vlaanderen en VITO zorgt nu voor het integreren, verwerken, fuseren en ontsluiten van beelddata (terrestrisch, drone, vliegtuig- en satellietdata). Binnen de context van de Beeldverwerkingsketen werd in nauwe samenwerking met verschillende overheidsdiensten m.b.t. monitoring (bijv. bodembedekking), rampenpreventie (bijv. overstromingen) of handhaving (bijv. opvolgen landbouwbeleid of bescherming van waardevolle natuurgebieden) een aantal proefprojecten uitgevoerd. De resultaten hiervan zijn veelbelovend. Het gebruik van aardobservatiebeelden in bijv. handhaving vraagt wel ook de nodige omzichtigheid in het kader van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, de verwerking van persoonsgegevens en de nodige rechtsgronden."

In 2018 maakte VARIO (Vlaamse Adviesraad voor Innoveren en Ondernemen) een advies (nr. 2) 'Flanders' Space: een strategie voor de Vlaamse ruimtevaart economie' over aan toenmalig minister Philippe Muyters. Enkele van de aanbevelingen die VARIO in zijn advies vooropstelde, zijn :

- het bevorderen van de kruisbestuiving tussen de aardse industrie en de ruimtevaartindustrie, bv. door de ruimtevaart economie als een van de prioriteiten bij de interclusterwerking te nemen;
- het versterken van het eigen beleid door het gebruik van op ruimtevaart gebaseerde data en applicaties. De Vlaamse overheid moet optreden als 'early adopter' en 'enabler';
- het ten volle benutten van het potentieel van de ruimtevaart technologie, door een ruimtevaart diensteneconomie op te zetten en valorisatiemogelijkheden te ondersteunen.

In navolging daarvan werd een voorstel van resolutie aangenomen (*Parl.St.* VI.Parl. 2018-2019, nr. 1952/2) betreffende de uitbouw en valorisatie van de Vlaamse ruimtevaart economie.

1. Welke concrete proefprojecten zijn volgens de minister veelbelovend en bieden potentieel binnen het Vlaamse beleid? Kan de minister een overzicht geven van de kostprijs per concreet proefproject?
2. Kan de minister per proefproject een inschatting geven van de totale kosten indien ze operationeel zouden worden?
3. Welke van deze projecten zal de minister ondersteunen om effectief operationeel te worden?
 - a) Welke concrete investeringen staan daar tegenover?
 - b) Zal de minister daarover in overleg treden met de bevoegde vakministers?
4. Op welke manier en met welke initiatieven komt de minister tegemoet aan de aanbevelingen die vooropgesteld werden in het VARIO-advies in 2018 en het voorstel van resolutie?

JAN JAMBON

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

ANTWOORD

op vraag nr. 271 van 23 maart 2022

van **STEVEN COENEGRACHTS**

Ik heb in mijn antwoord op uw eerdere vraag schriftelijke vraag (nr. 221) inzake de ambities voor innovatie en digitale transformatie, waarin u polste naar het potentieel van dataobservatie voor rampenpreventie, handhaving etc., inderdaad verwezen naar een aantal aardobservatie proefprojecten die uitgevoerd werden in nauwe samenwerking met verschillende overheidsdiensten m.b.t. monitoring, handhaving, planning en rampenpreventie. Het is over deze proefprojecten dat ik het heb in mijn antwoorden op vragen 1-3.

1. Alle vermelde proefprojecten vertonen potentieel, maar vragen de nodige doorontwikkelingen om een operationele uitrol binnen een overheidsdienst mogelijk te maken. Een individuele inschatting per proefproject is niet haalbaar. De gemiddelde kostprijs van een proefproject bedraagt ongeveer €80k of jaarlijks een €600k aan proefprojecten. Deze proefprojecten hebben enkel als doel de inzetbaarheid van aardobservatie aan te tonen binnen de operationele bedrijfsprocessen van de geïnteresseerde organisaties. Als dusdanig vullen ze een deel van de CAPEX kosten (investeringsuitgaven) in, maar deze projecten omvatten geen OPEX (operationele kosten), noch CAPEX van de nodige ondersteunende diensten.
2. Operationaliseren vergt gecoördineerde acties op 3 fronten: data-inwinning, data-platform, applicatieomgeving. De proefprojecten (Proof of Concept – PoC) focussen zich voornamelijk op het opzetten van het laatste.

Elk PoC project heeft naast de nodige thematische invullingen en ontwikkelingen echter zowel inhoudelijk als technisch baat bij een generische aanpak en onderbouw op deze 3 fronten. VITO en Digitaal Vlaanderen creëren binnen de beeldverwerkingsketen in eerste fase steeds een verwerkingsworkflow die informatie van GIS-lagen (d.w.z. geografische informatie), luchtbeelden en Sentinel-tijdreeksen combineert (onderdeel van het data-platform) om veranderingen te detecteren die relevant zijn voor de hogervermelde specifieke use-cases (bijvoorbeeld: handhaving verharding, inschatting oogstopbrengsten, ...). De doorgegeven veranderingen dienen in een tweede stap binnen of in samenwerking met de respectievelijke administraties en betrokken diensten gevalideerd en gelinkt te worden met bijv. eigen gegevens (vergunningen, terreininformatie, ...) om bijv. te beslissen of interventies op het terrein noodzakelijk zijn of om de resultaten te optimaliseren. Dit is een onderdeel van de applicatieomgeving, die voor iedere eindgebruiker binnen een bepaald beleidsdomein dient afgestemd te worden op de gebruikersvereisten.

Monitoring, planning, rampenpreventie en handhaving vergen echter ook actuele data. In een gecoördineerde aanpak dient het aspect "data-inwinning" dan ook mee opgenomen te worden.

Het samenbrengen van de mogelijke toepassingen zou een gecombineerde meerwaarde genereren om bijv. alle administratieve percelen in het Vlaamse Gewest te monitoren. Een gebiedsdekkende perceelsmonitoring moet dus worden beschouwd als een uit te werken standaard-informatiedienst. Het opzetten en de uitbouw van het hogervermeld generiek data-platform is dus wenselijk. De beeldverwerkingsketen, een

samenwerking tussen het agentschap Digitaal Vlaanderen en VITO, zoals ook gesteld in het VARIO-advies, kan dit platform aanbieden.

Een eerste begrotingsoefening (scenarioanalyse) is reeds gebeurd: voor een 5-tal toepassingen binnen het te ontwikkelen platform is er jaarlijks een budget nodig van €3M aan beeldinwinning door het bedrijfsleven, €1,5M voor een operationeel platform en €2,2M voor de betrokken applicatieontwikkeling. Een jaarlijks budget is dus begroot op circa €6,7M. Hierbij wordt het ganse aardobservatieaanbod (drones, satellietbeelden, terrestrische info, luchtopnamen, ...) in acht genomen.

3. Binnen Vlaanderen organiseert het agentschap Digitaal Vlaanderen een beperkt onderdeel van de beeldinwinning en beeldverwerking die de nodige informatie opleveren voor de verschillende administraties. Wel zien we over de beleidsdomeinen heen een duidelijke behoefte om, conform het VARIO-advies, binnen de Beeldverwerkingsketen in te zetten op duurzame en verdere versterkte en hernieuwde bestuursoverschrijdende samenwerking zowel naar beeld-inwinning, beeld-platform en beeld-applicatie.
 - a-b) Gelet op mogelijke globale en concrete investeringen is verder onderzoek nodig, ook door de bevoegde vakministers, vooraleer hier concrete uitspraken te kunnen over doen.
4. Ingaan op het VARIO-advies en het voorstel van resolutie m.b.t. de ruimtevaartindustrie en de ruimtevaart economie behoort tot de bevoegdheid van mevrouw Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw.